

як працювати в Данії?

**DANISH TRADE UNION
CONFEDERATION**

Передмова Лізетт Рісгор

Ми висловлюємо свою солідарність з українським народом, який платить дуже високу ціну за російську агресію. Дії Росії є не просто порушенням міжнародного права і нападом на суверенну державу. Це повномасштабна атака на фундаментальні демократичні цінності.

У Данській профспілці ми підтримуємо народ України та підтримуємо санкції ЄС проти Росії. Ми також хотіли б щиро привітати всіх українців у Данії – як тих, хто наразі втекли до Данії, так і всіх українців, які вже жили в Данії на момент початку війни.

У цьому буклеті ви можете прочитати про те, як працює данський ринок праці. Крім того, ви можете прочитати про права, які маєте на ринку праці, якщо влаштуєтеся на роботу.

Ринок праці Данії

У багатьох країнах більшість правил, що стосуються таких сфер, як робочий час, понаднормові години, термін попередження про звільнення та оплата праці, вирішуються виключно в законах, прийнятих політиками.

У Данії це не так. Натомість так звана «модель данського ринку праці» заснована на розподілі відповідальності між данською державою, організаціями роботодавців і профспілками. Ці суб'єкти об'єднуються, щоб укласти колективні договори, які створюють головні правила ринку праці. Це можливо, тому що дуже великий відсоток населення організовано в профспілки.

Додаткова інформація доступна на workplacedenmark.dk, де в деталях пояснюються рівні оплати та умови колективного договору для окремих професій (наприклад, муляри, столяри, прибиральники, будівельники, електрики, оператори та монтажники, малярі, сантехніки та трубопровідники, кваліфіковані робітники у виробництві, некваліфіковані робітники на виробництві)

Крім того, ми настійно рекомендуємо вам поспілкуватися з представниками або вступити до профспілки. Профспілки можуть допомогти вам у пошуку роботи та забезпечать вам належну заробітну плату та умови праці.

У цій брошурі ви можете прочитати про деякі з найважливіших правил і прав, про які вам потрібно знати, працюючи в Данії.

Робочий час і заробітна плата

З усіма працівниками, які працюють більше восьми годин на тиждень, повинен бути укладений трудовий договір не менше ніж через місяць після зарахування на роботу. У договорі має бути зазначено характер роботи, тижневий робочий час, заробітну плату та премії, під який колективний договір підпадає робота, термін повідомлення про її припинення тощо.

За загальним правилом робочий час встановлюється в колективному договорі, і в переважній більшості галузей стандартний робочий час становить 37 годин на тиждень. Тижневий робочий час часто становитиме менше 37 годин, якщо робота передбачає роботу в декілька змін або виконується вночі. Як працівник, ви також можете побажати працювати неповний робочий день або менше 37 годин на тиждень

У Данії немає законодавчо встановленої мінімальної заробітної плати. Заробітна плата, як правило, фіксується в колективних договорах для різних видів робіт, і роботодавець зобов'язаний виплачувати узгоджену заробітну плату. Якщо у вас виникли питання щодо заробітної плати, ви можете звернутися до профспілки. Наприклад, середня оплата становить 259,88 датських крон за годину в будівельній галузі, і 201,52 датських крон за годину в клінічній промисловості. Однак ця середня зарплата може змінюватися залежно від стажу та досвіду в цій галузі.

Крім того, данські роботодавці платять, серед іншого, за:

- Оплату першого дня хвороби дитини
- Оплату під час декретної відпустки як надбавка до ставки державної допомоги по догляду за дитиною
- Оплату під час хвороби як доповнення до державної допомоги по хворобі

Пенсія на ринку праці Данії

Не всі в Данії мають право на пенсію на ринку праці (arbejdsmarkedspension). Проте досить часто в договорі зазначається, що роботодавець сплачує пенсійній установі чи пенсійному фонду фіксовану суму. Перевірте, які угоди застосовані до вас у вашому контракті. Неможливо вимагати від роботодавця робити внески у ваші пенсійні заощадження, якщо це не зазначено у вашому контракті.

Пенсія на ринку праці може складатися з заощаджень, страхування або групового страхування життя. Сума внеску роботодавця різниться. Досить поширеним є те, що роботодавець сплачує 2/3, а працівник – 1/3 загального внеску до пенсії. Однак іноді вам доведеться сплатити більше.

Профспілки

Багато працівників у Данії є членами профспілки. Однак членство в спілці не є юридичною вимогою – це добровільна участь. Як правило, профспілки поділяються за професією та видом роботи.

Члени профспілки часто можуть обирати на робочому місці представників працівників, які представлятимуть усіх працівників під час переговорів з керівництвом щодо оплати та умов праці. Роботодавець не може вимагати, щоб працівник був членом певної профспілки.

Основним принципом у Данії є те, що профспілки мають право намагатися укласти колективні договори з роботодавцями та організаціями роботодавців. Профспілки можуть здійснювати різні види промислових заходів для досягнення угоди з роботодавцем.

Данські профспілки можуть вжити промислових заходів, щоб підтримати вимогу виплати заробітної плати відповідно до колективного договору з будь-якою компанією, що знаходиться в Данії. Промислова акція може бути спрямована проти підприємства, з яким профспілка намагається укласти колективний договір, або це може бути акція солідарності, спрямована на інші підприємства, які постачають продукцію на відповідне підприємство.

Здоров'я та безпека робочого середовища

Данські норми щодо охорони праці та охорони робочого середовища застосовуються незалежно від контексту, в якому робота виконується в Данії. Це означає, що вони також застосовуються до іноземних роботодавців і працівників, які працюють в Данії протягом обмеженого періоду часу.

Роботодавець несе відповідальність за те, щоб усі працівники могли працювати в умовах, які прийнятні з точки зору безпеки та здоров'я та відповідають датським правилам охорони робочого середовища.

Працівники зобов'язані дотримуватися всіх обов'язкових правил безпеки, напр. щодо роботи з машинами або небезпечними речовинами, вимоги щодо застосування захисних заходів (захист органів дихання, захист слуху, захисні рукавички) тощо. У більшості компаній з більш ніж 10 співробітниками ви часто знайдете представника захисту робочого середовища, до якого можна звернутися, якщо турбуєтесь про власну безпеку на роботі.

Що робити, якщо ви отримали травму на роботі

Існує два види виробничої травми: нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання.

Нещасний випадок на виробництві – це коли ви отримуєте фізичну або психосоціальну травму через раптовий інцидент на роботі, або травма може бути наслідком якогось впливу, який тривав максимум п'ять днів. Професійне захворювання – це захворювання, яке спричинено вашою роботою чи умовами праці. Професійне захворювання може бути наслідком якогось впливу протягом короткого або тривалого періоду. Наприклад, ваш слух може погіршитися після кількох років роботи в шумному середовищі.

Якщо ви отримали травму на роботі, ваш роботодавець повинен повідомити про травму свою страхову компанію та Управління з питань робочого середовища Данії не пізніше ніж через дев'ять днів після травми. Про травму необхідно повідомити, якщо ви не могли працювати принаймні один день, крім дня нещасного випадку, або якщо є ймовірність, що травма матиме для вас постійні наслідки. Якщо пошкодження є постійними, ви можете отримати компенсацію через Управління професійного страхування (Arbejdsmarkedets Erhvervssikring).

Відпустки

Закон про відпустки зазвичай поширюється на всіх працівників, які працюють у Данії. Роботодавець повинен дотримуватися Закону про відпустки, і працівник не може відмовитися від права на відпустку.

Працівник отримує приблизно два дні відпустки за місяць роботи. Усі працівники мають право на 25 днів відпустки на рік.

Ваш платіж за нараховану відпустку може бути як вашою звичайною оплатою, так і відпусткою, яка становить 12,5 % вашої зарплати в рік нарахування. Ви маєте право на 3 послідовні тижні основної відпустки в період з 1 травня по 30 вересня.

Звільнення

У більшості випадків роботодавець повинен мати належну фактичну причину для звільнення працівника, наприклад, якщо працівник непридатний до роботи, або якщо звільнення необхідне через скорочення.

Роботодавець не може звільнити працівника через його стать, расу, колір шкіри, релігію чи віру, політичну позицію, сексуальну орієнтацію, вік, інвалідність або національне, соціальне чи етнічне походження. Так само звільнення працівника у зв'язку з вагітністю, декретною відпусткою або по догляду за дитиною є незаконним.

Крім того, працівника не можна звільнити, оскільки він є членом профспілки або вирішив не бути членом профспілки, або тому, що він не є членом тієї ж профспілки, що й його колеги.

Безробіття

Данська система страхування на випадок безробіття є схемою добровільного страхування. Це означає, що ви автоматично не застраховані від безробіття, працюючи в Данії.

Якщо ви хочете бути застрахованими від безробіття під час роботи в Данії, ви повинні приєднатися до данського фонду страхування на випадок безробіття, також відомого як «A-kasse». Це приватні асоціації, і після того, як ви приєдналися до фонду страхування на випадок безробіття, ви повинні сплачувати внески до фонду. Для того, щоб стати членом фонду страхування на випадок безробіття, ви повинні самі зв'язатися з фондом страхування на випадок

безробіття, членом якого ви хочете стати, і подати заявку на членство.

Ви повинні відповідати ряду умов, щоб мати право на данську допомогу по безробіттю (див. інформацію нижче). Ви маєте право на допомогу по безробіттю протягом 2 років за останні 3 роки, зараховані у годинах. Допомога по безробіттю може становити максимум 90 відсотків заробітної плати, яку ви отримали до того, як стали безробітними. Ви можете отримати максимум 19 351 DKK на місяць як застрахований на повний робочий день. Фонд безробіття також допоможе у процесі пошуку нової роботи, в доповнення до зусиль міського центру зайнятості в цьому напрямку.

Для того, щоб мати право на допомогу по безробіттю, ви повинні:

- Бути членом каси страхування на випадок безробіття не менше 1 року
- Бути зареєстровані як шукач роботи у вашому місцевому центрі зайнятості з першого дня, коли ви можете вийти на ринок праці, і мати повне та затверджене резюме протягом 14 днів після безробіття.
- Отримати певний дохід за останні 3 роки; щонайменше 246,924 данських крон.
- Бути готовим почати працювати на ринку праці. Це означає, серед іншого, що ви повинні написати заявку на роботу та мати можливість приступити до роботи з попередженням за день.
- Мати повне та затверджене резюме не пізніше, ніж через 2 тижні після реєстрації в якості безробітного в центрі зайнятості.

